

ΝΗΣΙΩΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΝΑΣ ΘΑΝΑΤΟΣ*

Mέφας τὸ σκυλί!

Δυὸς πιστολιές ἀκούστηκαν στὸ σούρουπο, καὶ καταμεσῆς στὴ σκάλα τοῦ λιμανιοῦ, πληγμυρισμένη ἀπὸ κόσμο — διὰ ἡταν φτασμένο τὸ βαπόρι — ἔνας ἄνθρωπος ἐφερε βιαστικὰ τὴν ἀπαλάμη στὸ στῆθος, κλονίστηκε στὰ πόδια του καὶ ἔγειρε ἀπάνω σὲ δυὸς ξένα χέρια, ποὺ ἀπλώθηκαν νὰ τὸν βαστήξουν. Ὁ φονηᾶς τοῦ τὴν εἶχε ἀνάφει ἀπὸ κοντά, στῆθος μὲ στῆθος, πρὶν προφτάσῃ καλὰ-καλὰ νὰ τὸν καταλάβῃ.

Οὗτε λογοφέρανε, οὗτε τίποτε! Κανένας δὲν εἶχε νοιώσει πῶς ἔγινε τὸ κακό. Σαστισμένοι δῆλοι γύρω, ντόπιοι καὶ νεοφερμένοι, πρὶν προφτάσουν ἀκόμη νὰ ἴδουν τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἔπεφτε, καὶ τὸν ἄνθρωπο ποὺ τρέχει σὰν τρελός, σκιζοντας καὶ τσαλαπατῶντας τὸν κόσμο, ἀφήκανε τὸ φονηᾶ καὶ χάθηκε. Ὅλοι μαζευτήκανε ὅστερα γύρω ἀπὸ τὸ χτυπημένο, μὲ πρόσωπα χλωμὰ καὶ ξαφνιασμένα, μὲ τὴς τρίχες σηκωμένες. Ἡ λιγοστές γυναικεῖς, παίρνοντας τὰ παιδιά τους ἀπ' τὰ χέρια, τρέχανε νὰ σωθοῦνε μακρυά ἀπ' τὸ φονικό, τρέμοντας στὴ σάστισὴ τους περισσότερο τὸν χτυπημένο ἀπ' τὸ φονηᾶ, ποὺ βρισκότανε μίλια μακριὰ — ποιὸς ξέρει ποὺ — αὐτὴ τὴ στιγμή. Ἔνα ὄργανέτο ἔπαιξε ἀκόμα μπροστά στὸ καφενεδάκι, τελειώνοντας βιαστικὰ κάποιο οκοπὸ παληᾶς δπερας, ποὺ ξυπνοῦσε μέσα στὸ σύθαμπο τοῦ δειλινοῦ ξεθωριασμένους πόνους.

— Κάνετε τόπο, βέρε παιδιά, νὰ σηκώσουμε τὸν ἄνθρωπο. Θὰ μᾶς μείνη στὰ χέρια...

‘Ακούστηκε μιὰ φωνὴ παρακαλεστικὴ καὶ τρομασμένη μαζί..

— Δὲν εἰνε τίποτα. Μήν κάνετε ἔτσι... εἰπε δ χτυπημένος.

‘Ἡ φωνὴ του δύμως ἤτανε πνιγμένη κι’ ἀδύνατη. Ὁ κόσμος παραμέρισε νὰ κάνῃ τόπο στους δυὸς νέους, ποὺ μὲ τὰ γερά τους μπράτσα σηκώνανε, στερεὰ καὶ ἀναπαυτικά, τὸ παραλυμένο κορμί. Δυνατὰ τὰ χέρια τους τὸ δένανε, μὰ τὰ πόδια τους τρέμιανε καθὼς ἀργοπατούσαν καὶ πρόθιαναν. Οἱ ἄλλοι διλόγυρα σκύδανε ἀλαλιασμένοι, νὰ γνωρίσουνε τὸ χτυπημένο.

* ΣΗΜ.—Τὰς εἰκόνας τοῦ διηγήματος ἐκαλλιτέχνησεν ἡ κυρία Θάλεια Φλωρᾶ Καραβία.

... περιπολείαν την οποίαν θέλει να γίνεται στην πόλη της Αθήνας, όπου θα πάρει μέρος ο πρωθυπουργός και οι υπουργοί της κυβερνήσεως, καθώς και άλλοι αξιωματούχοι της Δημοκρατίας.

- Ό Γιώργης δ Πολυζώνης δὲν είναι;
 — Ό Γιώργης δ καλαφάτης!
 — Καλέ αύτός! Δὲν τόνε βλέπεις;
 Κάνανε τὸ σταυρό τους.
 — Ήδη ἔγινε πάλι τοῦτο τὸ κακό;
 — Είχε τίποτε μὲ κανένα; Μαλλώσανε;
 — Κύριε ἐλέησον! Ξέρω κι' ἔγώ τι νὰ πῶ;
 — Ή δυστυχισμένη ή γυναικα του! Καὶ νειόπαντροι! . . .
 Ό χτυπημένος ἀνασήκωσε τὸ κεφάλι του.
 — Δὲν ἀφίνετε, ρέ παιδιά, νὰ περάσουμε; Κάντε μας τὴν χάρι.
 Κάνανε τόπο πάλι.
 — Στὴ σπετσαρία! ἐμπρός!
 — Ο ἄνθρωπος ἔχει σπίτι. Στὸ σπίτι του νὰ τὸν πᾶμε, εἶπε ἔνας
 ἀπ' τὰ παιδιά ποὺ τὸν κρατούσανε.
 — Όχι, ρέ Μήτσο, εἶπε δ ἄλλος. Νὰ μὴν τὸν ιδῇ ἔτσι ή γυναικα
 του. "Ασε νὰ τόνε δέσουνε πρῶτα οἱ γιατροὶ στὴ σπετσαρία.
 — Στὸ σπίτι! Καλύτερα στὸ σπίτι! εἶπε δ χτυπημένος. Δὲν ἔχω
 τίποτε. Στὸ σπίτι νὰ μὲ πᾶτε!
 Τὰ μάτια του σκορπίσανε μιὰ παράξενη λάμψι.
 — Στὸ σπίτι σᾶς λέω! ξαναείπε.
 — Μή συχύεσαι, Γιώργη! εἶπε δ Μήτσος. Σὰ θέλεις στὸ σπίτι,
 στὸ σπίτι σὲ πᾶμε...
 — Δὲν πειράχτηκα! εἶπε δ Γιώργης μὲ καλωσύνη τώρα. Μή με
 ξεσυνεργίζεσθε. Στὸ σπίτι είπα! . . .
 Τὰ λίγα λόγια ποῦ είχε πεῖ τὸν κουράσανε. "Εθαλε τὴν ἀπαλάμη
 στὸ στήθος του κ' ἔγειρε τὸ κεφάλι του ἀπάνω στὸ στήθος τοῦ
 φίλου του.
 Εκεινήσανε. Ό κόσμος πίσω μαζεμένος τώρα, συντροφιές - συν-
 τροφιές, μιλούσανε ζωηρὰ καὶ λογοφέρνανε, ἄλλοι φεύγανε μὲ τὰ
 κεφάλια σκυφτά, κι' ἄλλοι τοὺς σταματούσανε νὰ μάθουνε τὸ τι
 ἔγινε. Κανένας δὲν ἦξερε τὸ πῶς καὶ τι.
 — Άλλο πρᾶμα πάλι τοῦτο! "Ετοι, χωρὶς λόγο κι' αἰτία!

* * *

Ό Μήτσος δ Προκίλης κι' δ Βαγγέλης δ Ζωσιμᾶς, τὰ δυὸ παιδιά
 ποὺ συντροφεύανε τὸ χτυπημένο, ἥτανε παλιοί του φίλοι καὶ συντε-
 χνίτες. "Οταν ἔπεσε ή πιστολιά, καθισμένοι παράμερα σ' ἔνα καφε-
 χνίτες, τρέξανε κι' αὐτοὶ μὲ τοὺς ἄλλους νὰ ιδοῦνε τι ἔγινε. Σὰ
 γνωρίσανε τὸ Γιώργη τὸν Πολυζώνη, μείνανε ξεροί. Ό Γιώργης δὲν
 ἥτανε ἀνθρωπος γιὰ τέτοιες δουλειές. "Ησυχος καὶ γλυκομίλητος,
 μὲ κανένα δὲν εἰχ' ἔχθρητα, κι' οὕτε πείραξε ποτὲ κανένα στὴ
 ζωὴ του. Πέσανε ἀπάνω του καὶ τὸν ἀγκαλιάσανε.
 — Βρέ Γιώργη; Τ' εἶνε τοῦτο τὸ κακό; — τοῦ εἶπε δ Μήτσος
 σκύβοντας στὸ πρόσωπό του μὲ φυχοπόνια.
 — Γραφτό μου ἥτανε! Εἶπε δ Γιώργης.

— "Εννοια σου, δὲν ἔχεις τίποτα' κουράγιο! τοῦ ξαναεῖπε.

— Τὸ βλέπω κι' ἔγώ. Θά με πῆρε ξυστά! Δὲν πονάω...

"Ο Μῆτρος τὸν ἔψαξε στὸ στῆθος. Δὲ φαινόταν τίποτε ἀπ' δέω.

Σταλιὰ αἱμα δὲν εἶχε χυθῆ.

— 'Εδῶ στὸ βυζὶ μὲ χτύπησε! Ξαναεῖπε ὁ Γιώργης κρατῶντας πάντα τὴν ἀπαλάμη του στὴν πληγή του.

Σήκωσε τὰ μάτια του κατὰ τὸ Μῆτρο γυρεύοντας θάρρος.

— Δὲν ἔχεις τίποτε! Δεξιῷ εἶνε! Εἴπ' ἔκεινος.

Μέσ' στὴ σάστισι τους κανένας δὲν τὸν 'ρώτησε ποιός τονὲ χτύ-

«—Στὸ χωριό σου δὲν καλησπερίζουνε; εἶπε προκλητικὰ ὁ Σταῦρος».

πησε, οὕτε δὲν εἶπε τίποτε. Καθώς τὸν ἀνασηκώνανε, ὁ Βαγγέλης τὸν 'ρώτησε:

— Τὸν εἰδες; Τὸν πῆρε τὸ μάτι σου; Ποιός σὲ βάρεσσε, ρὲ Γιώργη;

— Τὸν εἰδα! Εἶπε ξερὰ ὁ Γιώργης.

— Ποιός ητανε; Μίλα, μωρέ!

— Αὐτός!.. δὲ φιλικατζῆς!..

Δὲν εἶπε τ' ὅνομά του. "Έκανε μοναχὰ ἔνα πικρὸ χαμόγελο.

— Τοῦ λόγου του! ξαναεῖπε. "Ας εἶνε! Δικηρὸ εἶχε...

Δὲ μιλήσανε πλιά. Σηκώσανε πιὸ γερὰ τὸ φίλο τους καὶ ἀνηφορήσανε στὸ καλτερίμι.

"Ο φιλικατζῆς! Ο Σταῦρος δὲ Γιαννακός! Ποιός ἄλλος νὰ ητανε; Καὶ νὰ μὴ τοὺς τῷλεγε, θὰ τὸ καταλαβαίνανε. Θυμηθήκανε ἀμέσως τὰ χθεσινοδραδυνὰ στὴν ταβέρνα τοῦ Σωφρόνη. Σκολαζόντας ἀπ' τὴ δουλειά τους δὲ Γιώργης καὶ οἱ δυό τους, κάτσανε νὰ πιοῦνε ἔνα

κρασί γιὰ ὄρεχτικό. "Ο Γιώργης μάλιστα δὲν ηθελε νὰ κάτση. "Ητανε ἀπὸ μέρες συλλογισμένος κι' ηθελε και τώρα νὰ πάγ στὸ σπίτι του.

— Καθῆστε ἐσεῖς, ρὲ παιδιά. Έγώ θὰ πάω στὸ σπίτι. Δὲν εἰμαι τόσο καλά, δὲν εἰμαι στὰ σύγκαλα μου τοῦτες τὴς μέρες.

"Εκεῖνοι τὸν βιάσανε νὰ κάτση. "Ισια - ίσια γιὰ νὰ τ' ἀλλάξουνε λιγάκι τὸ κακό κέφι. "Ηπιανε ἔνα κρασί στὰ βουβά. "Ο Γιώργης δὲ μιλοῦσε καθόλου. "Εκεὶ ποῦ στρήθανε ἀπὸ νὰ τσιγάρο, τοὺς ζύγωσε δ Σταῦρος δ Γιαννακός!

— Γειά σας!

— Γειά σου! τοῦ εἶπαν οἱ ἄλλοι δύο. "Ο Γιώργης ἔσκυψε και σάλιωσε τὸ τσιγάρο του δίχως νὰ τὸν καλησπερίζῃ.

— Στὸ χωρίο σου δὲν καλησπερίζουνε; τοῦ εἶπε προκλητικὰ δ Σταῦρος.

— "Ασε με ησυχο! ἔκανε δ Γεώργης. Δὲν ἔχω δρεξει γιὰ κου-
βέντες...

"Ο Σταῦρος τὸν κύτταξε λοξά, ἔστρηψε τὸ μουστάκι του, ξερό-
θηῆσε και, κάνοντας ἔνα γέλιο παράξενο, βγῆκε ἀπ' τὴν ταβέρνα σφυ-
ρίζοντας χωρίς νὰ χαιρετήσῃ κανένα.

— "Εχετε τίποτε; ρώτησε δ Μῆτσος σὲ λίγο.

— Τί νάχουμε; εἶπε δ Γιώργης· στὸ σπίτι του μέσα δὲν εἶνε
ἀφέντης κανένας;

— Θέλει και ρώτημα;

— Θέλω νὰ πῶ, στὸ σπίτι του μέσα δὲν δρίζει κανεὶς ποιόν νὰ
βάλη και ποιόν νὰ διώξῃ; Αλι, λοιπὸν δὲν τὸν ηθελα στὸ σπίτι μου.
"Οχι πῶς μούκανε τίποτε δ ἀνθρωπος, μὰ δὲν τὸν ἔκανα γοῦστο...
Αὐτὸ ητανε!

— Τὸν ἔδιωξε; ρώτησε δ Βαγγέλης.

— Κι' ἀν τὸν ἔδιωχνα δηλαδή, τι ητανε; Δὲν δρίζω;...

— "Οχι! ρωτάω δηλαδή...

— Τὸν ἔδιωξα. Βέβαια τὸν ἔδιωξα. Σὰν δὲν ηθελε νὰ τὸ κατα-
λάβη μοναχός του. Δὲν τῷδηλεπε τάχα; "Αμα γίνεσαι βάρος σ' ἔνα
σπίτι, δὲν τὸ καταλαβαίνεις; Τοῦδωνα νὰ καταλάβῃ πῶς ή συχνού-
ζιτες δὲν μ' ἀρέσουνε. Αὐτὸς τίποτε. Ποῦ τὸν ἔκανες, ποῦ τὸν εὗρ-
σκες, στὸ σπίτι μου. "Επι τέλους, ἀνθρώποι εἴμαστε, θέλει νὰ πῇ
κανεὶς κ' ἔνα λόγο μὲ τὴ γυναικα του. "Ο ξένος πάντα ξένος εἶνε.
Μιὰ μέρα τ' ἀποφάσισα και τοῦ μίλησα. "Ακου, Σταῦρο, τοῦ
εἶπα...

— Δὲν βαρειέσαι! τὸν ἔκοψε δ Μῆτσος. Λόγο θὰ δώσῃς; Δὲν τὸν
ηθελες, τελείωσε...

— "Οχι, ἔχω νὰ σου πῶ, ξαναεῖπε δ Γιώργης, γιὰ νὰ καταλάβετε
τι ἀνθρώποι εἶνε στὸν κόσμο. "Ακου, Σταῦρο, τοῦ λέω λοιπόν,
πόσο σὲ θέλουμε στὸ σπίτι μας, τὸ ξέρεις. Κανένα παράπονο δὲν
ἔχω μαθές. Μὰ δ κόσμος εἶνε κακός. Τὸ πολὺ ἔμπα - ἔνγα σ' ἔνα
σπίτι, καταλαβαίνεις... Πῶς νὰ στὸ πῶ; Οι γειτόνοι, δ κόσμος...
Δὲν εἶπα νὰ κόφουμε τὴς φιλίες, μὰ μιὰ φορὰ και τόσο ὅπως ἔρχον-

ταὶ κ' οἱ ἄλλοι φίλοι, νάρχεσαι νὰ μᾶς βλέπης. Μήν τὸ πάρης ἄλλοιῶς... Μὲ συμπαθῆς μᾶλιστα...» Αὐτὰ τοῦ εἶπα.

— Μωρέ, τέτοια γαιδούρια σὰν κι' αὐτόν, ἔκανε δὲ Μῆτσος, μὲ τὸ γλυκὸ θέλουνε, ἦ νὰ πάρης τὸ στυλιάρι τοῦ μποτζαργάτη!

— Καὶ νὰ τοὺς γκρεμίσῃς ἀπ' τὴν σκάλα! Ἀποτελείωσε δὲ Βαγγέλης.

— Δὲν τῶκανα, εἶπε δὲ Γιώργης, εἰμαι μαλακός, βλέπεις...

— Αὐτὸς τι σοῦπε; ρώτησε πάλι δὲ Μῆτσος.

— Τι νὰ μοῦ πῇ. Σηκωθήκε, πῆρε τὴν σκούφια του καὶ κίνησε νὰ φύγῃ, διχως νὰ καλονυχτίσῃ. Καὶ στὴν πόρτα κοντοστάθηκε καὶ μοῦπε: «Τι νὰ σοῦ κάνω, κακομοίρη; » Ήξερα νὰ σοῦ μιλήσω σὰν πρόστυχος ποῦ εἰσαι καὶ φαίνεσαι. Μά, ἀς ἔχῃς χάρι, ποῦ είναι μπροστά ἡ γυναῖκα σου.» Καὶ φεύγοντας μουρμούρισε «... ποῦ δὲν σοῦπρεπε, κακομοίρη...» Εἶπα νὰ σηκωθῶτ τὸν γκρεμίσω, μὰ βαστήχητηκα πάλι. «Ας πάγ στὸ διάδολο, εἶπα μιὰ φορά κι' ἀς μείνω μὲ τὰ λόγια του. » Εψυγε.

— Κ' εἶχε μοῦτρα νὰ σε ζυγώσῃ σήμερα! εἶπε δὲ Βαγγέλης· χαρὰ στὴν ἀδιαντροπιά!

— Τὸν εἴδατε! Τι νὰ σᾶς πῷ...

— «Ας τὸν νὰ κουρεύεται! εἶπε δὲ Μῆτσος. Τὴν κουβέντα του θάχουμε τώρα; Πολὺ τοῦ πάει.

Πρόσταξε ἔνα ἐκατοστάρι ἀκόμα. Τὸ ἥπιανε καὶ σηκωθήκανε νὰ φύγουν. Αὐτὸ ἥταν ὅλο! Σὰν ἔγινε τὸ κακό, οἱ δυὸ φίλοι θυμηθήκανε τὰ χτεσινά.

* * *

— Δὲν στῶλεγα ἐγώ, Γιώργη μου; Καλύτερα νὰ σε πηγαίναμε στὴ σπετσαρία. Τὰ βλέπεις τώρα;

Εἶπε δὲ Βαγγέλης, καθὼς ἀποθώσανε, μὲ τὰ πολλὰ τὰ βάσανα, τὸ χτυπημένο στὸ κρεβδάτι, καὶ κύτταζαν νὰ τὸν συγυρίσουν. «Ηθελε νὰ πῇ δὲ Βαγγέλης γιὰ τὴν Ασημίνα τὴν γυναῖκα του, ποῦ λιγοθυμισμένη στὸ πάτωμα γυρεύανε νὰ τὴν συνεφέρουνε ἢ γειτόνισσες. Καθὼς εἶδε τὸν ἀντρα της νὰ τὸν φέρνουνε στὰ χέρια, ἐμπηγέσε μιὰ ψιλὴ φωνὴ καὶ σωριάστηκε χάμω. Ανασηκωθήκε μιὰ στιγμή, φώναξε, δάρθηκε, ἔκανε νὰ πέσῃ ἀπάνω του, μὰ πάλι ἔκανασωριάστηκε στὸ πάτωμα, μὲ μικρὰ πνιγμένα βογγυτά. Μέσα στὴ στενὴ καμαρούλα, γειμάτη ἀπὸ γυναῖκες καὶ παιδιά, μὲ τὸ χτυπημένο ἀπ' τὴ μιὰ μεριά, μὲ τὴ λιγοθυμισμένη ἀπεκεῖ, ἔνα σάστισμα εἰχε χυθῆ δλόγυρα, μὲ ἔεφωνητά, τρεξίματα κι' ἀντάρα.

— Δὲ στῶλεγα ἐγώ, Γιώργη μου, ἔκαναείπε δὲ Βαγγέλης πασκιζούτες νὰ ξεκουμπώσῃ τὸ χτυπημένο. Στὴ σπετσαρία ἔπρεπε νὰ σε πᾶμε...

— Δὲν πειράζει, ἔκανε δὲ Γιώργης, βίχνοντας μιὰ λοξὴ ματιὰ στὴ γυναῖκα του, ποῦ κοίτουνταν κατάχαμα. Καλύτερα ἐδῶ... Καλύτερα ποῦ μὲ φέρατε ἐδῶ...

«Ενα χαμόγελο, σὰ χαρούμενο καὶ κακὸ μαζί, χάραξε στὰ χείλια

του και γύρεψε ένα ποτήρι νερό. Στήνη ώρα έφτασε κι' δι γιατρός.
"Εσκισε τὸν κόσμο βιαστικός και πέρασε ώς τὸ κρεβάτι τοῦ
λαδωμένου.

— "Εννοια σου, παιδί μου, είπε λαχανιασμένος δι αγαθός γέρον-
τας, σκύβοντας άπάνω του. "Εννοια σου, και θά σε κάνω καλά έγώ.
Κουράγιο μόνο! Νὰ ιδούμε τώρα τὴ λαδωματιά σου.

Τοῦ σήκωσε τὰ ρούχα του, πήρε άπ' τὰ χέρια τοῦ παιδιοῦ τῆς
σπετσαρίας ποῦ ηρθε κοντά του τὰ χρειαζούμενα, κι' ξρχισε νὰ
πλένη και νὰ καθαρίσῃ τὴν πληγή.

— Αἴμα σου ήρθε άπ' τὸ στόμα; τὸν ρώτησε.

— "Οχι! είπε δι Γεώργης.

Κατὶ πήγε νὰ πῆ ακόμα, μὰ δι γιατρός τοῦγγεψε νὰ σωπάσῃ.

— "Εσὺ νὰ μὴ μιλᾶς. Ν' ακοῦς μονάχα. "Ο, τι! θέλεις, μὲ τὰ νοή-
ματα νὰ τὸ γυρεύῃς.

— Γιατρέ μου, δὲν κυττάς άποδῶ και τὴ γυναῖκα; Θὰ μᾶς μείνη-
στὰ χέρια! Εξεφώνησε μιὰ γυναικούλα.

— Δὲν έχουν ἀνάγκη γυναικες! έκανε δι γιατρός. Νὰ κάνουμε
τὴ δουλειά μας πρῶτα.

— "Ησυχία τώρα, είπε. Οὕτε νὰ μιλᾶς, εῦτε νὰ κουνιέσαι πολὺ.
Εσύ, παλληκάρι μου, είπε πάλι στὸ Βαγγέλη, νὰ κάτσης έδω νὰ
τὸν προσέχης και νὰ κάνης τὰ δσα θὰ σου πῶ.

Τὸν πήρε πάρα πέρα και τὸν δρμήνεψε.

— Τὰ κρύα πάντα ταχτικὰ θὰ τοῦ τάλλαξῃς, τὸ γιατρικὸ στήγε
ώρες του θὰ τοῦ δίνης και θάχης τὸ νοῦ σου νὰ μὴν πατάγη κανεῖς
έδω έξօν άπ' τὴ γυναῖκα του. Και λίγα λόγια. "Ακουσες, παιδί μου;
Ο ἄνθρωπος είνε βαρειά. Άπ' τὴ λάτρα ποῦ θὰ τοῦ κάνης κρέμε-
ται νὰ τὴ γλυτώσῃ. Και πάλι δι Θεός ξέρει. Άπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ
τὶ μᾶς παρουσιάζεται δὲν τὸ ξέρομε.

Στήνη ώρα είχε συνεφέρει κ' ή γυναῖκα του. Παραπατώντας και
γατεύοντας άπάνω στὴς γυναικες ποῦ τὴν κρατούσανε, σίμωσε
τὸ γιατρό.

— Γιατρέ μου, πῶς τόνε βλέπεις; Μίλα μου, γιατρέ μου...

Κ' έμπηγξε ένα ξεφωνητὸ πάλι.

— "Ησυχα, είπαμε, γιατὶ θὰ σὲ βγάλω και σένα ξέω, είπε αὐ-
στηρὰ δι γέροντας. Νὰ μὴ μᾶς χαλάς δι, τι φτείανομε.

Κατάκατσε λιγάκι και ξαναρώτησε σιγά:

— Πῶς τονὲ βλέπεις, γιατρέ μου;

— Θὰ γίνη καλά! είπε μαστημένα δι γιατρός. Λάτρα μονάχα
θέλεις και προσοχή μεγάλη. Έγώ θὰ ξαναρθῶ τὸ βράδυ.

Πήρε τὸ καπέλλο του και τὸ μπαστοῦνι μὲ τὸ κακκαλένιο χε-
ρούλι, χάιδεψε πάλι τὸν άρρωστό του στὴς πλάτες, έγνεψε κατὶ^{τι}
στὸν Βαγγέλη, ποῦ καθότανε δίπλα του και φεύγοντας παράγγειλε
στὴς γυναικες νάδειάσουνε τὸν τόπο. Έκείνες φύγανε μουριουρί-

ζοντας κι' ἀποπίσω τους ὁ γιατρός. Ἡ Ἀσημίνα, σφίγγοντας τὸ κεφάλι τῆς μὲ τὰ δυό της τὰ χέρια, σὰ νᾶθελε νὰ κρατήσῃ τὰ συλλογικά της, προχώρησε κατὰ τὸ κρεβάτι τοῦ ἀνδρός της, κάθησε γόνατά του, πιάνοντάς του τὸ χέρι.

Ἐκεῖνος τῆς τὸ τράβηξε ἀπρόσεχτα. Ὅστερα ἀνασηκώνοντας τὸ

« . . . Ἡ Ἀσημίνα ἔσκυψε ἀπάνω του πασχίζοντας νὰ βρῇ ἄκρη μέσα στ' ἀταίριαστα λόγια του . . . ».

κεφάλι της καὶ κυττάζοντας τὸν ἀντρα μὲ μιὰ σθυμένη ματιά, ἀναστέναξε.

— Τί ἦτανε πάλι τοῦτο, Γιώργη μου;

— Τί νάτανε! εἰπ' ἐκεῖνος ἔερά καὶ πάσχειςε νὰ χαμογελάσῃ. Μὰ τὸ χαμόγελο ἀνακατώθηκε μ' ἐνα ζάρωμα πόνου δλόγυρα στὰ μάτια του.

— Πῶς καταλαβαίνεις τὸν ἔσυτό σου τώρα; ξαναεῖπε ἐκείνη δειλά, πασκίζοντας νὰ τοῦ πάρη ἐνα λόγο, σὰν νὰ τὸν ἥθελε γιὰ παρηγοριά.

Ἐκεῖνος ἔκλεισε τὰ μάτια του.

— Δέν μου μιλᾶς, Γιώργη μου;

— Καλά! εἰπ' ἔκεινος καὶ γύρισε τὸ κεφάλι του ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά.
 • Ο Βαγγέλης ἔσκυψε καὶ τοῦ ἄλλαξε τὰ βρεμμένα πανιά. "Η 'Αση-
 μίνα ἔγυρε πάλι τὸ πρόσωπό της ἀπάνω στὰ γόνατά του καὶ τὸ
 σῶμα της ἀναιδοκατέβαινε ἀπὸ κάποια βουβά ἀναφυλλητά. "Αλλος
 δὲν ήταν γύρω ἀπ' τὸν ἄρρωστο παρὰ οἱ δυό τους καὶ ή 'Εληά,
 ἡ σκύλα του, κουλουριασμένη στὰ πόδια τοῦ κρεββατιοῦ, κρατῶν-
 τας κι' αὐτὴ τὴν ἀνάσα της, μέσα στὴ θλιβερή σιγαλιά, σὰν νὰ
 καταλάβαινε τὸ μεγάλο κακό, πούχε πλακώσει τὸ σπίτι.

* *

"Ο Γιώργης ἐθάρυνε... Τρία μερόνυχτα τὸν ἔδερνε ἢ θέρμη, τὸ
 πλάκωμα, ἢ στενοχώρια. "Ο γιατρὸς ἐρχότανε κ' ἔφευγε κουνῶν-
 τας τὸ κεφάλι του. "Ο Βαγγέλης ἀπ' τὴν μιὰ μεριά τοῦ κρεββατιοῦ,
 τας τὸ κεφάλι του, ἡ γυναῖκα του ἀπὸ τὴν ἄλλη, πάντα οἱ ίδιοι, σκυφτοὶ κι' ἀμιλητοί.

— Πέσε, κυρά 'Ασημίνα, νὰ ξεκουραστῆς λιγάκι κ' ἐγὼ τὸν παρα-
 στέκω. Θάρρωστήσῃς καὶ σὺ. Πήγαινε, πέσε.

Ντυμένη ἔγερνε λιγάκι στὸν καναπὲ ἢ γυναῖκα του. Σηκωνότανε,
 κ' ἔπεφτε δ Βαγγέλης. Αὐτὸ γινότανε τρεῖς μέρες τώρα.

— Θέλεις τίποτε, Γιώργη μου. Διγό νεράκι νὰ βρέξῃς τάχετλι
 σου; Πέξ μου, Γιώργη μου.

— Τίποτα! "Ασε με νὰ ήσυχάσω...

"Έκλεινε τὰ μάτια του κ' ἔπεφτε σὲ βῦθος.

Τὸ στῆθος του τότε ἀνεδοκατέβαινε σὰ φυσαρμόνικα, τὸ κορμί
 του σπαρακότανε, τὰ χέρια του τινάζονταν δέω ἀπ' τὰ παπλώματα.
 "Επειτα τὸν ἔπιανε τὸ παραμιλητό. Λόγια, ὀνόματα, φωνὲς χωρὶς
 νόημα. "Η 'Ασημίνα ἔσκυψε ἀπάνω του, πασκίζοντας νὰ βρῇ ἀκρη-
 μέσα στὸν ἀταίριαστα λόγια. Κάτι τὴν ἔτρωγε νὰ καταλάβῃ τὶ γινό-
 τανε μέσα στὸ παραζαλισμένο κεφάλι τοῦ ἀντρός της. Είχε τάχα
 κανένα παράπονο μαζὶ της; "Ηδερε τίποτε, ποῦ δὲν τῆς τώχες πῆ-
 στὰ καλά του; Γιατὶ πάντα τὰ λόγια του λίγα ήταν σὰν μπερδε-
 μένα τώρα τελευταῖα καὶ τὰ παράπονά του πάντα τάπνιγε μέσα
 στος κι' ἀκαταδεχτος στὸν πόνο του. Τρεῖς μέρες ἄρρω-
 στος κι' ἀπ' τὴν πρώτη ἀρχή, ποῦ ήτανε καλύτερα ἀκόμα, δὲν είχε
 λέξι οὔτε γιὰ τὸ φονηᾶ, οὔτε γιὰ τὰ δσα τρέξανε τὸν τελευ-
 ταῖο καιρὸ στὸ σπίτι του, οὔτε γιὰ τίποτε. Τάχα τὴν είχε ἀποσυ-
 χαθῆ τόσο πολύ, τάχα τὴν ἐχθρεύότανε ἀπὸ μέσα του, τάχα τοῦχανε
 σφυρίζει τίποτε στὸν αὐτιά; Μὰ πάλι, γιατί, ὅταν τὸν χτυπήσανε, γύ-
 ρευε καὶ καλά νὰ τὸν φέρουν ἀμέσως, στὴ στιγμὴ, στὸ σπίτι του;
 "Ηθελε τώρα ἢ 'Ασημίνα τὴν ἀγάπη του καὶ τῆς ἔκανε κακὸ νὰ
 συλλογίζεται πῶς φεύγει ἀπ' τὸν κόσμο δ ἄντρας της μ' ἔνα παρά-
 πονο καὶ πῶς τὴν καταρίέται ίσως, χαροπαλεύοντας, ἢ φυγὴ του.
 "Η ίδια τούτη τὴν τρόμαζε κ' ἔνοιωθε μέσα της τὴν λαχτάρα τοῦ
 φονηᾶ κ' ἔνα σύγκρυσι τῆς περνοῦσε τὰ κόκκαλα της. Καὶ γυρεύον-
 τας νὰ λυτρωθῇ ἀπ' τὸ σαράκι ποῦ τὴν ἔτρωγε, παρακαλοῦσε ἀπὸ
 μέσα της νὰ ήσυχάσῃ μίαν ὥραν ἀρχήτερα, νὰ κλείσῃ τὰ μάτια

του καὶ νὰ πάρη μαζί του αὐτό ποῦ τὴν τάραξε καὶ τὴν ἀγρίευς.
Ἐτσι τῆς φαινότανε πᾶς εὗρισκε τὸ λυτρωμό της. Ὅστερα πάλι
ἔφευγε δὲ νοῦς τῆς καὶ ἡ φαντασία τῆς ἀλαφροπατοῦσε δειλὰ καὶ
φοβισμένα, σὰ γυναικα κυνηγημένη, στὸν ἄλλον, σ' ἐκεῖνον, στὸ
φονηᾶ τοῦ ἀντρός της. Τάχα ποῦ εἶνε κρυμμένος; Τάχα τὸν πιά-
σανε; Τάχα...; Ἀχ! Θεέ μου!

— Ἄσημίνα! φώναξε, μὲ σῆνα τίναγμα στὸ βὺθος του δὲ ἅρρωστος.

«... Ἄσημίνα ἔμπηξε τώρα λεύτερα τὰ ξεφωνητά».

— Ἔδω εἰμαι, Γιώργη μου, τί θέλεις, παιδί μου;

“Ἄνοιξε τὰ μάτια του τρομαγμένα καὶ κύτταξε γύρω του ἐκεῖνος.
Ὕστερα τὰ ξανάκλεισε πάλι.

— Τίποτε. Δὲ σὲ φώναξα...

“Ἄσημίνα ἔνοιωθε πᾶς δὲν μποροῦσε νὰ βαστάξῃ πιά. Ἐχανε
τὸν κόσμο. Σηκώθηκε σιγά - σιγά, σκούντηξε τὸ Βαγγέλη νὰ ση-
κωθῇ καὶ ἔπεσε στὸν καναπέ. Ο Βαγγέλης σηκώθηκε καὶ τρίβοντας
τὰ μάτια του πῆγε καὶ ἔκατσε κοντά στὸν ἅρρωστο.

- 'Εσύ σαι, Βαγγέλη;
 — Έγώ, Γιώργη.
 — Νὰ βρέξω τὸ στόμα μου... λίγο νεράκι...
 Πήγε καὶ τοῦφερε νερό, τοῦ ἀνασήκωσε τὸ κεφάλι του κ' ἔκεινος
 τὸ ρούφηξε μὲ λαχτάρα σὰν τὴ διφασμένη γῆ.
 — Δὲν κοιμήθηκες ἀκόμη, Βαγγέλη; Βασανίζεσαι, καῦμένε...
 Εἰπε ἀναστενάζοντας μὲ καλωσύνη.
 — Δὲν ἔχω τίποτε. Κοιμήθηκα! 'Εσύ νὰ γίνης καλά! τοῦ ἀπο-
 κριθῆκε δ Βαγγέλης καταπίνοντας τὰ δάκρυά του.
 "Ἐνα χαμόγελο χάραξε μιὰ στιγμὴ κ' ἔσδυσε γρήγορα στὰ χεῖλα
 τοῦ ἀρρώστου.
 — Θὰ γίνω!... εἶπε καὶ ἔβανάκλεισε τὰ μάτια του.

* *

— 'Ο] Βαγγέλης καθόταν καὶ τὸν κύτταζε. Μιὰ στιγμὴ δὲν τοῦ
 φάνηκε διόλου καλά. «Αγγελοκρούζεται», εἶπε μέσα του. Σηκώθηκε
 καὶ ζύγωσε στὴ γυναῖκα μὲ τρομάρα.

— Κυρά 'Ασημίνα... καλέ, κοιμᾶσαι, καλέ;
 — Τί είνε; ἔκανε κείνη ἔαφνιασμένη καὶ τινάχτηκ' ἐπάνω.
 — Δὲν τονὲ βλέπω καλά. Τὸν χάνουμε. Κουράγιο τώρα. Νὰ σύρω
 νὰ μιλήσω στὴ γειτόνισσα...
 Πήγε νὰ μπήξῃ τὴς φωνές ἔκεινη. Ο Βαγγέλης τῆς ἔφραξε τὸ
 στόμα μὲ τὸ χέρι, μὰ ἔτρεμε ὅλόσωμος κ' ἔκεινος. Δὲν τὸν περιμέ-
 νανε τόσο γρήγορα.

— Τί κάνεις ἔκει; Γιὰ τὸ Θεό! τακμουδιά!
 Ζυγώσανε κ' οἱ δυὸ στὸ κρεβῆδάτι. Ο ἀρρωστος ἄνοιξε τὰ μάτια
 του θελὰ καὶ σαστισμένα σὰν νὰ μὴν ζῆσε ποῦ βρίσκεται.
 — Δὲ γνωρίζει!... «Ασπρισε τὸ μάτι του!...
 — 'Αλλοιμονο! Δυστυχία μου!

Κάτι πήγε νὰ πῆ δ ἀρρωστος, μὰ δὲ μπορέσανε νὰ ξεχωρίσουνε
 τὶ ἔλεγε.

— Η 'Ασημίνα ἔκανε νὰ μπήξῃ πάλι τὴς φωνές. Τὴν ἔσφιξε ἀπ' τὸ
 χέρι δ Βαγγέλης. Ο ἀρρωστος ἀπλώσε ἔξαφνα τὰ χέρια του μὲ
 χνυναμι σὰν ν' ἀντρειεύτηκε, ἀρπαξε τὸν Βαγγέλη ἀπ' τὸν ώμο, τινά-
 δύναμι σὰν ν' ἀντρειεύτηκε, ἀρπαξε τὸν Βαγγέλη ἀπ' τὸν ώμο, τινά-
 δύναμι σὰν ν' ἀντρειεύτηκε, ἀρπαξε τὸν Βαγγέλη ἀπ' τὸν ώμο, τινά-
 δύναμι σὰν ν' ἀντρειεύτηκε, ἀρπαξε τὸν Βαγγέλη ἀπ' τὸν ώμο, τινά-
 δύναμι σὰν ν' ἀντρειεύτηκε, ἀρπαξε τὸν Βαγγέλη ἀπ' τὸν ώμο, τινά-
 δύναμι σὰν ν' ἀντρειεύτηκε, ἀρπαξε τὸν Βαγγέλη ἀπ' τὸν ώμο, τινά-
 δύναμι σὰν ν' ἀντρειεύτηκε, ἀρπαξε τὸν Βαγγέλη ἀπ' τὸν ώμο, τινά-
 δύναμι σὰν ν' ἀντρειεύτηκε, ἀρπαξε τὸν Βαγγέλη ἀπ' τὸν ώμο, τινά-

— Η 'Ασημίνα τὸν βαστοῦσε ἀπὸ τὴς πλάτες ἀλαφιασμένη, τὰ δόν-
 τια τῆς χτυπούσανε ἀπὸ τὸ σύγκρυο.

— Γετερά ησύχασε πάλι μιὰ στιγμὴ. Τὸ σῶμα ἔγυρε ἀπάνω στὰ
 χέρια ποῦ τὸν κρατούσανε.

— Μή φοβᾶσαι, Γιώργη! Θὰ περάσῃ! ἐδῶ εἴμαστε! κ' γ' 'Αση-
 μίνα κ' ἔγώ... Κουράγιο!...

Τὰ λόγια τοῦ Βαγγέλη βγαίνανε τρεμουλιαστά, κομμένα, μισά.
 Ο ἀρρωστος γύρισε τὸ κεφάλι του μὲ κόπο, σὰν νὰ γύρευε κᾶποιον.

— 'Εσένα γυρεύει! φώναξε δ Βαγγέλης στήν 'Ασημίνα.
'Εκείνη ἔσκυψε μπροστά του πασκίζοντας νὰ χαμογελάσῃ.
— Τί θέλεις, Γιώργη μου;

Μὰ τὰ μάτια ἔκεινοῦ ἦτανε καρφωμένα στὸ πάτωμα, δίπλα στὸ τραπέζι ποῦ κοίτονταν κουλουριασμένη ἡ 'Εληά. "Έκανε νὰ παιξῃ τὰ χείλια του σὰν νᾶθελε νὰ τῆς φωνάξῃ. "Υστερα γύρισε κατὰ τὸ Βαγγέλη:

— Κανένα κόκκαλο! εἶπε τραυλίζοντας. Εἶνε νηστικὸ τὸ κακόμι...

— "Ωχ! παραμιλάει! εἶπε ἡ 'Ασημίνα.

— Τὸ κακόμοιρο! ἀπόσωσε τὸ λόγο του δ Γιώργης.

Τινάχτηκε πάλι καὶ ἀπλωσε τὰ χέρια του σὰ γάντζους.

Καὶ μονομιᾶς ἔγειρε τὸ κεφάλι του στὸν ὥμο τοῦ Βαγγέλη καὶ τὰ χέρια του πέσανε ξερὰ ἀπάνω στὸ στρῶμα...

— Συχωρέθηκε! εἶπε δ Βαγγέλης, κ' ἔβαλε τὰ δάχτυλα νὰ του κλείσῃ τὰ μάτια.

"Η 'Ασημίνα ἔμπηξε λεύτερα τώρα τὰ ξεφωνητά...

(Μάρτης τοῦ 1912)

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

Διάγνωσις Θεραπείας

Ο σύζυγος.— Τί 'έπαθες, γυναῖκα σήμερα; Πονεῖς πουθενά; . . .

'Η σύζυγος.— "Ωχ! ναι . . . δὲν ιέμαι καλά . . . αισθάνομαι πόνους σ' δόλο τὸ σῶμα: στὸλικεφάλι, στὴ μέση, στὰ νεφρά, ὡς τὰ πόδια . . .

Ο σύζυγος.— Κατάλαβα, κατάλαβα! Αύτὴ τὴ φορὰ χρειάζεσαι καινούρια ἀπ' τὸ καπέλλο ὡς τὰ παπούτσια . . .